IS-SAĊERDOZJU TA' KRISTU FL-ITTRA LIL-LHUD (2)

Noel Muscat ofm

L-Ittra lil-Lhud hi waħda mill-kitbiet tat-Testment il-Ġdid li turi struttura u tematika oriġinali, għalkemm hi assoċjata mal-epistolarju ta' San Pawl. Rajna diġà li hemm problema dwar l-awtur tal-Ittra, kif ukoll ma tantx għandna dettalji ċari dwar id-datazzjoni u d-destinatarji tagħha. Imiss issa li naraw l-istruttura li tipprovdi l-qafas ta' din l-Ittra biex

imbagħad neżaminaw xi temi partikulari, u l-aktar dik li hi marbuta mas-saċerdozju ta' Kristu li jissostitwixxi s-saċerdozju tal-Patt il-qadim.

Struttura tal-Ittra lil-Lhud

L-istudjużi normalment iqisu li l-Ittra lil-Lhud fiha żewġ taqsimiet ewlenin, jiġifieri parti dottrinali (1,1 – 10,18) u parti parenetika jew morali (10,19 – 13,25). Imma dan il-mod mhux dejjem eżatt għax fil-fatt l-awtur mhux l-ewwel darba li jħallat espożizzjonijiet dottrinali ma' eżortazzjonijiet morali (2,1-4; 3,7 – 4,16; 5,11 – 6,12), hekk li jibni rabta intima bejn il-fidi u l-esperjenza Kristjana.

Hemm ukoll mod ieħor kif tiġi maqsuma din l-Ittra, u dan jista' jgħinna fl-espożizzjoni tagħna, jiġifieri: 1) il-kelma ta' Alla (1,1 – 4,13); 2) is-saċerdozju ta' Kristu (4,4 – 10,8); 3) il-ħajja tan-Nisrani (10,19 – 13,25).

L-aħħar metodu ta' kif wieħed jista' jistudja l-Ittra lil-Lhud hu billi jaqsamha f'ħames sezzjonijiet, wara l-prologu li fih l-awtur jitkellem dwar kif Alla kellimna f'dan l-aħħar żmien fil-persuna ta' Kristu Ibnu (1,1-4).

(1) L-ewwel taqsima (1,5 – 2,18) tiżviluppa r-relazzjoni ta' Kristu ma' Alla, billi tipprova tiddefinixxi l-Isem ta' Kristu (1,5-4), kif ukoll f'relazzjoni mal-bnedmin (2,5-18) billi l-awtur jinqeda b'paragun bejn l-anġli u Kristu. Dan l-iżvilupp iwassal għall-affermazzjoni tas-saċerdozju ta' Kristu (2,17).

(2) It-tieni taqsima (3,1 – 5,10) tindika r-realizzazzjoni fi Kristu

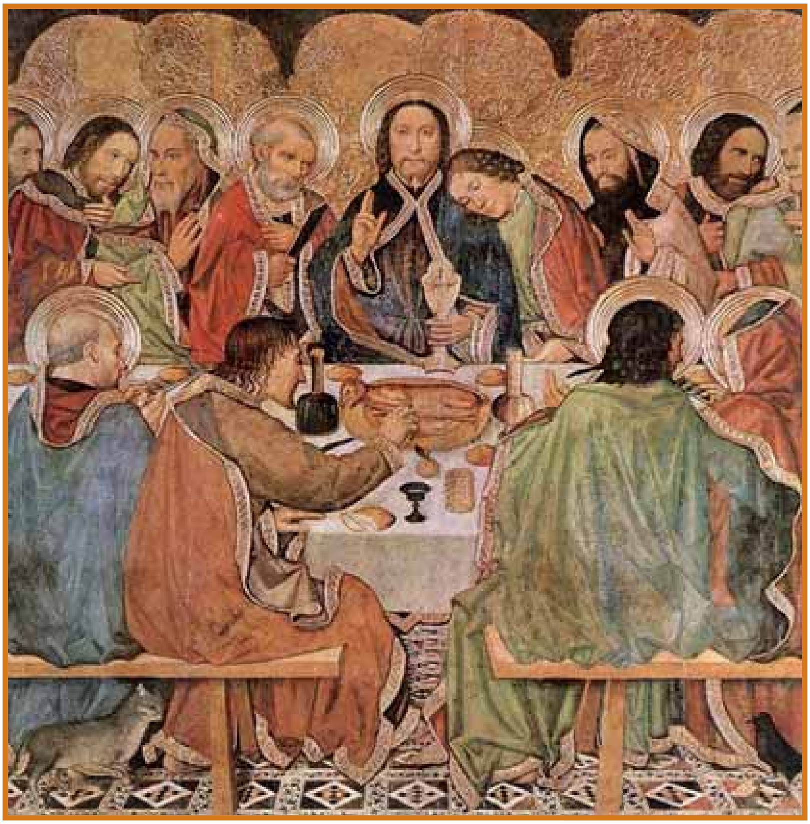

taż-żewġ aspetti fundamentali ta' kull saċerdozju: Kristu jiġi ddikjarat bħala qassis il-kbir quddiem Alla (3,1-6), u hu solidali mal-bnedmin (4,15 – 5,10); il-pożizzjoni tiegħu nistgħu nqabbluha ma' dik ta' Mosè (3,2) u ta' Aaron (5,4). Fl-istess ħin l-awtur jinserixxi eżortazzjoni twila dwar il-fedeltà tan-Nisrani (3,7 – 4,14).

(3) It-tielet taqsima (5,11 – 10,39) tesprimi d-duttrina tal-Ittra fil-milja tagħha, għaliex tqiegħed għad-dawl elementi speċifiċi tas-saċerdozju ta' Kristu. Kristu hu l-qassis il-kbir taż-żminijiet ġodda (7,1-28); is-sagrifiċċju personali tiegħu hu għal kollox differenti mis-sagrifiċċji tar-riti antiki u hu jiftaħ it-triq lejn is-santwarju veru (8,1 – 9,28), għax hu ġabilna verament il-maħfra ta' dnubietna bit-tixrid ta' demmu (10,1-18). Dan is-sagrifiċċju tiegħu mela jtemm darba għal dejjem is-saċerdozju tat-Testment il-Qadim, tal-Liġi u tal-Patt il-qadim.

(4) Fir-raba' taqsima (11,1 – 12,13) l-awtur jinsisti fuq żewġ aspetti fundmentali tal-ħajja spiritwali: il-fidi, fuq l-eżempji tal-missirijiet tal-qedem (11,1-40), u l-ħtieġa tal-perseveranza (12,1-13).

(5) L-aħħar taqsima (12,14 – 13,18) tippreżenta kwadru tal-eżistenza tan-Nisrani billi tistieden lill-fidili biex jimpenjaw ruħhom b'deċiżjoni fil-mixja lejn il-qdusija u l-paċi.

Is-saċerdozju ta' Kristu fl-Ittra lil-Lhud: elementi fundamentali

L-Ittra lil-Lhud hi l-unika kitba dottrinali fit-Testment il-Ġdid li tippreżenta t-tema tas-saċerdozju ta' Kristu fil-kuntest tal-misteru Kristoloġiku. Hi biss tapplika għal Kristu l-isem ta' saċerdot u ta' qassis il-kbir. Għal din ir-raġuni l-Ittra għandha importanza kbira biex turi r-rabta ta' kontinwità imma fl-istess ħin ta' rottura li hemm, bejn il-kult tat-Testment il-Qadim (riti u sagrifiċċji, saċerdozju, santwarju ta' Alla ta' Iżrael) u l-kult tat-Testment il-Ġdid inawgurat fid-demm ta' Kristu.

Ma' l-ewwel daqqa t'għajn, il-persuna u l-ħidma ta' Ġesù ma tantx jidhru li huma marbutin ma' din il-forma ta' espressjoni ta' realtà reliġjuża. Ġesù ma kienx jappartjeni għal xi klassi saċerdotali (hu kien mit-tribù ta' Ġuda u mhux minn dik talevi), u qatt ma ppretenda li kien saċerdot. Il-mewt tiegħu fuq il-Kalvarju esternament ma tidhirx li kienet xi att ritwali, imma pjuttost piena kapitali.

Għal din ir-raġuni, biex il-karattru sagrifikali tal-passjoni u l-qawmien ta' Kristu mill-mewt jidher rivelat b'mod sħiħ, hu neċessarju li nagħmlu superament doppju: mill-banda l-waħda, irridu noħorġu mill-interpretazzjoni dejqa ta' kunċetti tradizzjonali rigward ir-riti Lhud, u mill-banda l-oħra rridu nagħrfu, 'l hemm mill-apparenzi, is-sens profond ta' din il-ġrajja li għalina l-Insara hi ġrajja salvifika. Dan il-pass it-tradizzjoni Kristjana tagħmlu meta tapplika għal Kristu t-testi profetiċi tal-Qaddej ta' Alla f'Isaija 53, u meta torbot il-mewt ta' Kristu maċ-ċelebrazzjoni sagrifikali tal-ħaruf tal-Għid tal-Lhud. L-awtur

jipprova juri r-rabta li hemm bejn iż-żewġ realtajiet biex hekk imbagħad jitkellem dwar is-superjorità tas-saċerdozju ta' Kristu, billi jagħmel riferimenti għar-riti antiki u s-sagrifiċċji ta' annimali fit-Tempju ta' Ġerusalemm, li għalina jidhru strambi.

Hu fi Kristu glorifikat, bħala riżultat tal-passjoni tiegħu, li l-awtur tal-Ittra lil-Lhud jagħraf il-milja tas-saċerdozju ta' Kristu. Kristu hu l-Iben ta' Alla u hu wkoll ħuna. Kristu glorifikat jiżgura lill-bnedmin li huma jistgħu jaslu għand Alla; għaldaqstant hu jsir il-qassis il-kbir. Is-saċerdozju tiegħu jissupera s-saċerdozju ta' Aaron (5,4-5). Fil-kumment eżeġetiku tas-Salm 110 l-awtur juri li Alla ried joħloq saċerdozju fuq linji ġodda fil-każ ta' Kristu: mhux saċerdozju marbut mad-dixxendenza Levitika tas-saċerdozju Lhudi, imma saċerdozju "skont l-ordni ta' Melkisedek" (7,1-28). Il-mewt u l-glorifikazzjoni ta' Kristu jikkostitwixxu sagrifiċċju veru; mhux biss, imma l-uniku veru sagrifiċċju li jissostitwixxi s-sagrifiċċji l-oħrajn kollha tal-Patt il-qadim. Dawn is-sagrifiċċji qatt ma setgħu jippurifikaw lill-bnedmin mid-dnub (9,9; 10,1-4). Il-mewt ta' Kristu hi offerta personali perfetta (9,14) li permezz tagħha l-bnedmin jiġu meħlusin mid-dnub darba għal dejjem biex joqogħdu taħt ir-rieda ta' Alla (5,8; 10,9-10). Bil-mewt tiegħu Kristu sar saċerdot etern li ġej mis-sema (9,24) u wettaq il-maħfra tad-dnubiet darba għal dejjem billi waqqaf Patt il-ġdid u li jibqa' għal dejjem (9,15; 13,20). Id-demm ta' Kristu jdaħħalna fil-preżenza ta' Alla fis-santwarju veru (10,19).

Għaldaqstant nistgħu nitkellmu minn:

(1) Kristu bħala qassis il-kbir li jħenn għall-midinbin (4,14 – 5,10)

(2) Kristu bħala qassis il-kbir skont l-ordni ta' Melkisedek (7,1-28)

(3) Kristu bħala qassis li joffri lilu nnifsu b'sagrifiċċju tal-Patt il-ġdid u ta' dejjem billi jxerred demmu fuq is-salib (9,11-23)

(4) Kristu li jidħol fis-santwarju veru tas-smewwiet bl-uniku sagrifiċċju tal-ubbidjenza tiegħu lejn ir-rieda tal-Missier (9,24 – 10,18).

Trid tiġi l-Art Imqaddsa?

Ejja mal-Franġiskani.

Il-Franġiskani huma l-Kustodji tas-Santwarji tal-Fidwa f'isem il-Knisja Kattolika. Ilhom preżenti mill-1217 fl-Art ta' Ġesù. Il-"Patrijiet tal-Ħabel", kif inhuma magħrufin il-Franġiskani fl-Art Imqaddsa, jgħinuk tagħmel pellegrinaġġ li ma tinsiehx. Jgħinuk tgħix il-paġni ta' l-Evanġelju fuq l-istess postijiet li seħħu, b'differenza.

Għax huma dawn il-postijiet jgħixu fihom. Jgħinuk tifhem ġrajjiet ta' storja u monumenti ta' arkeoloġija li huma stess ħarġuhom għad-dawl.

F'Malta l-Kummissarjat ta' l-Art Imqaddsa joffrilek dan is-servizz professjonali bil-pellegrinaġġi lejn l-Art Qaddisa li l-Papa Pawlu VI sejħilha "il-Ħames Evanġelju".

kummissarjat
ta' l-art imqaddsa

pellegrinaġġi 2010

l-art imqaddsa
mal-franġiskani

19 April - 27 April
16 Mejju - 24 Mejju
30 Mejju - 7 Ġunju
18 Lulju - 26 Lulju
1 Awwissu - 9 Awwissu
29 Awwissu - 6 Settembru
12 Settembru - 20 Settembru

Art Imqaddsa u Sinai
02 Novembru - 12 Novembru

8, Triq Santa Luċija
Valletta, VLT 1188
21 24 22 54 tel
21 25 20 31 fax
comalt@ofm.org.mt

L-Art Imqaddsa mal-Franġiskani
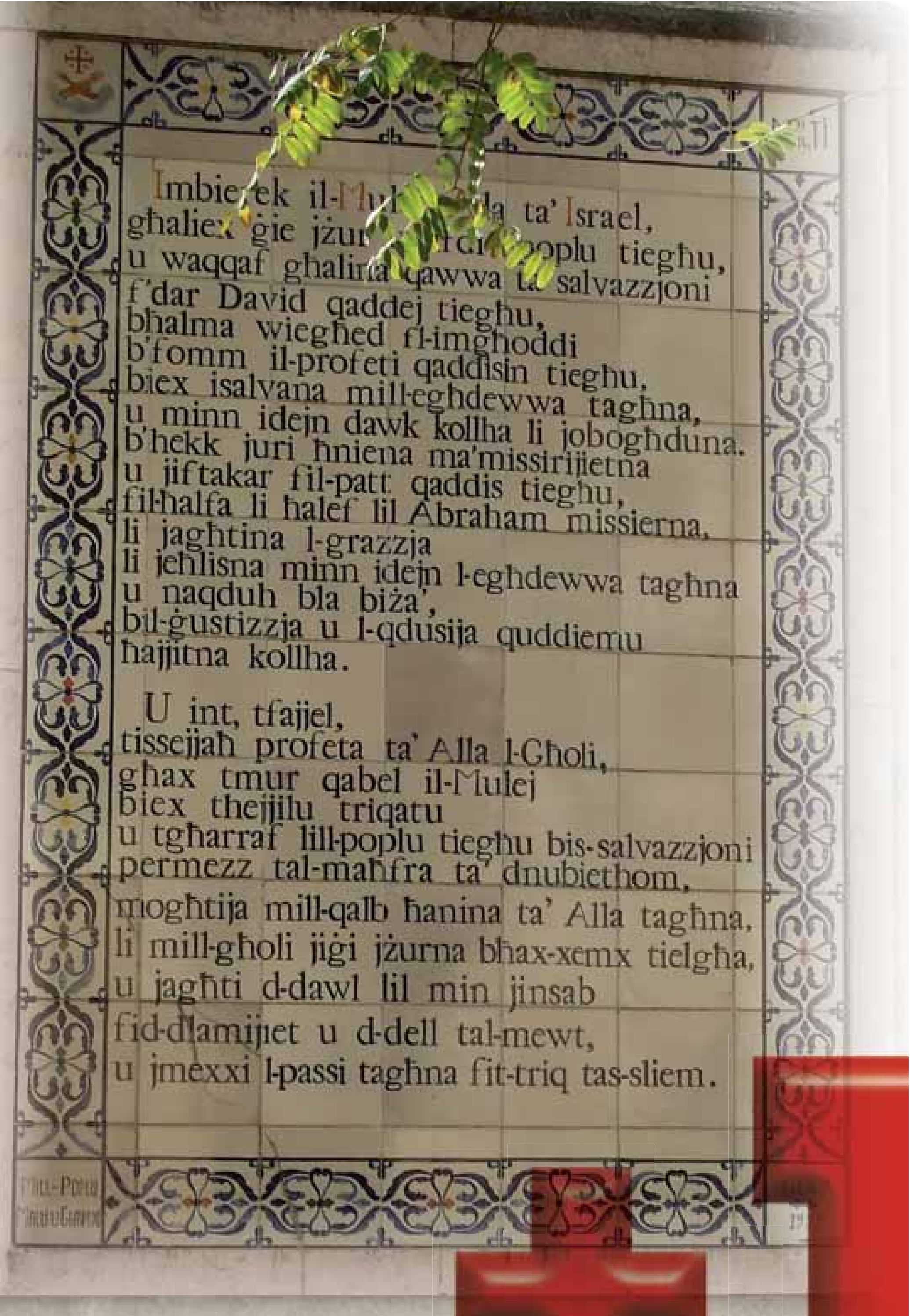
ċempel: 21242254